

na narednim parlamentarnim izborima da zame-
ne konzervativne, nacionalističke i desničarske
opcije antievropske orijentacije, najverovatnije u
još gorem izdanju nego godinu dana nakon ubi-
stva premijera Zorana Đinđića. One bi na kraći rok
verovatno zadovoljile emocije, strasti i razočarenja
zbog gubitka Kosova, ali bi se na duže staze svoj-
ski potrudile da Srbiju pretvore u poligon brutalnog
(već viđenog) nacionalizma, izrazite antievropske
i antizapadne ksenofobije i nekih oblika fašizma i
rasizma. Zapravo, ambijent konfliktnosti i nestabil-
nosti održavao bi se i na Kosovu i oko i povodom
njega, što znači u čitavoj Srbiji, sve dok taj pokret
ne pronađe puteve da omraženoj Evropi poka-
že zube i tako što će Srbija ponovo postati vodeći
remetilački faktor ne samo u regionu već i šire.

Srbija bi tako na Kosovu, na kome je u drugoj polo-
vini osamdesetih započela svoje ubrzano posrtanje,
avanturu sa nesagledivim posledicama, na tom istom
Kosovu (i oko njega) doživela završni poraz.

postavio pitanje odgovornosti za neuspeh države da
dobije kandidaturu, pominjući pri tom Ministarstvo
za inostrane poslove i Ministarstvo za KiM. Medi-
ji su to najčešće naslovljavali sa „Đilas tražio smenu
Jeremića“, a neki i uz dodatak „Mićunović podržava
Džilasa...“

Zgodna zanimacija za one medije koji već dugo pate
od epidemije trivijalnog pristupa temama, ali i prili-
ka za još po neko stranačko oglašavanje i odvlačenje
pažnje od potrebe da se dobije i „sprovede“ odgovor
na pitanje o zaslugama, nagradama i kaznama. DS
nije partija od juče, pa se svakako pripremila i za to.
Ali ne da da odgovor i zadovoljenje već da pitanje uči-
ni nezanimljivim i nametne novo: ko kome smešta i
ko sve ne voli Jeremića? Situacija, inače, potencijalno
opasna čak i na nivou trača, ali najbolja za odvlačenje
pažnje od glavne teme u državi i društvu.

Pre svega toga, jedan je čovek odlučio da simbo-
lički preuzme odgovornost – Božidar Đelić, potpred-
sednik Vlade zadužen za evropske integracije, pod-
neo je ostavku. Pokazalo se da je zaista to i mislio,
jer je ona usvojena. Ostavka Đelića nije, pri tom delo-
vala kao nekakva „pobuna“ protiv okolnosti koje mu
nisu dale da postigne uspeh sa kandidaturom, već
kao rutinska stvar u skladu sa najboljim demokrat-
skim tradicijama. Ipak, kao da je sve unutar stranke
u vezi sa tom Đelićevom ostavkom bilo već predviđe-
no, a sve u vezi sa onim pitanjem o odgovornosti na

Srbija kao evropska dilema

PIŠE: NIKOLA SAMARDŽIĆ

Pošto je izgubila celu deceniju u tranziciji koja je
opustošila srpsko društvo umesto da ga kapita-
lizira i podstakne njegovu razvojnu energiju, Srbi-
ja se ne može žaliti na loš tajming svoje evrop-
ske integracije. Evropska ekonomska kriza je u
međuvremenu postala osnovni argument evro-
skeptika koji, u Srbiji, nisu nikakvi liberalni kon-
zervativci, naprotiv, srpski evroskepticizam je
orkestrirana kampanja medija i političkih „anali-
tičara“ pod kontrolom oligaha, partijskih mono-
polista i nereformisanih službi. Evroskepticizam
podstiču i same EU institucije nalazima da je Srbi-
ja reformama zaslužila status kandidata. Jasno

koje, ispostavilo se, time nije dat odgovor. Jer, Boži-
dar Đelić je bio samo visoki državni administrativac
u stvari usklađivanja srpskih sa evropskim propisi-
ma i neko ko je to nosio na upoređivanje u Brisel. Na
GO, Đelić je dobio aplauz kolega, ali je u javnosti osta-
lo pitanje zašto je on podnosio ostavku, tako brzo i
lako i bez potresa otišao iz Vlade pred „drugom rundu“ i
„popravni“ za mart? Da li je već Đelićeva ostavka, još
9.decembra, bila znak da se u Vladi neće ići dalje, pa
je to trebalo nagovestiti građanima? Potom je Đelić
u Utisku nedelje rekao da on misli da se kandidatu-
ra neće dobiti ni u martu, a to znači – neće se ispuniti
uslovi za nju. Ili bar ne svi. Ali, Đelić u tom neobičnom
razgovoru, kaže i da sada „ide na teren“ i na potpita-
nje odgovara da će ići po Srbiji da razgovara sa gra-
đanima, a na još jedno potpitanje i da će to, narav-
no, raditi kao predstavnik DS. Da li će Đelić, po ovome,
voditi kampanju DS za izbore?

Komentare u medijima i mnoga analitičarska akroba-
tika o svađama u vrhu stranke i još ozbiljnijim pode-
lama koje navodno predstoje, pobijana je uglavnom
izjavama Tadića i Jelene Trivan, potpredsednice i
portparolke partije i još ponekog. Rečima kao što su
„naučna fantastika“ i „izmišljanje nepostojećeg“.

Da nije sve tako jednostavno, pokazuju kasniji doga-
đaji kao što je „povratak u politiku“ nekadašnjeg
potpredsednika DS i ex premijera Zorana Živkovi-
ća, uz značajan medijski publicitet. Živković u svojim

je da i jedni i drugi izbegavaju istinu – i zvanični Brisel i zvanični Beograd. Na Zapadnom Balkanu evropsku perspektivu imaju samo oni sa spiska nemačke kancelarke Angele Merkel koja je kao jedino delotvorno sredstvo pritiska na Beograd iskoristila okolnost da Tadić, Mišković i drugovi upiru pogled u Moskvu, i sve očiglednije ostvaruju njene spoljnopolitičke interese, u koje spada i destabilizacija EU na njenim periferijama, dok viškove sklanjaju u sigurnost zapadnih banaka, mada mediji pod njihovom kontrolom svakodnevno najavljuju istorijski sunovrat evropskog projekta.

Lokalni politički lideri takođe obmanjuju srpsku javnost da su uslovi za status kandidata, koji se odnose na „kredibilni angažman“ u miroljubivom postupanju s vladom u Prištini i odustajanje od aktivne politike nepriznavanja, zapravo naknadni uslovi, i da su u neskladu s Rezolucijom 1244 SB UN, koja je budući status Kosova, ne odričući i alternativu pune nezavisnosti, prepustila budućnosti i

procesu koji podrazumeva demokratsku toleranciju i poštovanje najviših normi političkih i ekonomskih prava svih zainteresovanih strana u pregovorima.

Politički nesporazumi između Srbije i EU dodatno su otežani činjenicom da evropsku politiku proširenja vode neizabrani političari i birokrati koji ne iskazuju neposrednu odgovornost evropskom biračkom telu, budući da ona ne postoji, a da srpsku politiku vode političari koji se biračkom telu koje je zadržalo predrasude, fobije i frustracije iz prethodne epohe, obraćaju šireći evroskepticizam i izolacionizam. Ekonomska kriza u EU upravo proističe iz preteranih regulacija, suviše i skupe birokratizacije, i nepostojanja jedinstvene fiskalne i spoljne politike. Od 27 članica EU, pet još uvek nije priznalo nezavisnost Kosova, čime je dopušteno Srbiji da manipulacijom navodnom podrškom Kine, Indije, Brazila i Rusije produbljuje nestabilnost u regionu, i otvara dodatni politički prostor autoritarnim, nedemokratskim ili diktatorskim režimima da simuliraju

intervjuima i kolumnama naširoko objašnjava motive koji se svode na to da sa istomišljenicima namerava da „očisti“ DS od neuspešnih političara, poziva na čitanje stranačkog programa itd.

Živković je jedan od retkih srpskih političara koji stranku nisu napustili iako su bili poraženi na stranačkim izborima. Sada, tvrdi on, može da očekuje podršku dela članstva: „Ima takvih unutar stranke, jedni su skrajnuti, drugi uplašeni. Neću da ih imenujem, da ih ne vešaju sutra“. On se inače, dugo zaklinjao da se u politiku neće vraćati i da mu ne pada na pamet da organizuje stranačku frakciju, između ostalog i zato što je to bilo vreme Tadićeve velike popularnosti, ali sad je izgleda drugačije. Da li je razlog i to što su mu, kako je rekao, u poslednje vreme stizale pretnje da će biti „srpski Sanader“? Tek Zoran Živković se deklarirao kao unutarstranački pobunjenik sa „bazom“. Da li je to tačno moglo bi se pokazati prvom prilikom nakon martovske odluke o kandidaturi koja će pasti baš u vreme (ako se bude čekao poslednji rok) raspisivanja izbora.

Ako Živković jeste jedini koji se deklarirao kao unutarstranačka opozicija, nije jedini koji ima „bazu“. Često prozivani šef diplomatije Vuk Jeremić na prošlim stranačkim izborima pre godinu dana, dobio je značajan broj glasova, a onda su se aparati za brojanje pokvarili. Ali senka koja je

pala na izbornu proceduru i brojanje glasova, samo je pojačala priče o značajnoj snazi koju Jeremić ima u stranci. Da li je to i sad tako, ne zna se. Ali bi bilo neobično da nije, jer je Jeremić i van DS kako je rekla Trivanova „jedan od najbolje kotiranih ministara“, viđen kao zaštitnik nacionalnih interesa, „tvrdolinijaš“ kakvi su i neki utemeljitelji ali i članovi i funkcioneri demokrata.

Da li postoji jasnije definisan i unutarstranački krug oko Dragana Đilasa koji je, kako se tvrdi, prvi postavio pitanje odgovornosti za neuspešnu kandidaturu. Verovatno postoji, nakon njegovog samouverenog „menadžerskog“ upravljanja Beogradom, za koje je i napadan i hvaljen. Đilas se u vrhu DS izdvaja kratkim stranačkim stažom i „munjevitom karijerom“. Viđen je kao operativac, čovek koji „zna kako“, koji deluje na svim poljima kao bogati „kralj advertajzinga“.

U mega partiji kakva je DS, koja je sva od ideoloških i „istorijskih“ slojeva, mnogih političkih i ličnih interesa, povod od 9. decembra je odlična prilika da se oni izraze. Da li je navodni Đilasov zahtev za penalizacijom odgovornih, pokušaj eliminisanja Jeremića ili Tadića, kao njegovog promotera? Đilas nije pokazivao taktičnost u osetljivim pitanjima za građane Beograda, ali teško da je u ovoj stvari žurio. Po difoltu, Jeremić je trebalo da bude na tapetu ovog Glavnog odbora. Ali od njega, naravno,

kvazidemokratske principe u međunarodnim odnosima, čime partnerstvo sa EU, za koje se Srbija zvanično oprededelila, postaje naročito problematično. Stanje reformi u Srbiji dodatno je otežano činjenicom da one najviše zavise od političkih i ekonomskih promena u EU, a suština reformi i u Beogradu i u Briselu, u izvesnim pojedinostima gotovo da je podudarna: ekonomska deregulacija, dodatno oslobađanje monetarnih tokova i unapređenje uslova poslovanja, nesporedni izbori i neposredna odgovornost političkih predstavnika, zauzimanje jasnijih vrednosnih stavova u odnosu na nasleđe totalitarizma i na političku religiju. Najvažnija razlika je u okolnostima u kojima postoji izvesnost da se EU približava uspešnom zaokruživanju takvog procesa, koga je podstakla ekonomska i politička kriza, dok je Srbija na pragu da od reformi odustane i zvanično se okrene onom izolacionističkom neostaljinizmu na koji je ukazao, kao na istorijsku sudbinu, i njen ministar unutrašnjih poslova.

Za zvaničnu Srbiju 9. decembar nije bio neuspeh. Oligarhiji odgovaraju ekonomska autarhija i politička izolacija. Neuspeh su pretrpeli samo „evropski“ pokreti koji su u predsedniku (i njegovom kabinetu, koji je uzuprirao ukupnu izvršnu, nekad i sudsku vlast), videli jedinog mogućeg („održivog“) lidera, spinujući stvarnost u kojoj je on svevideće oko na vrhu piramide korupcije i promoskovske politike, koju je Tadić strpljivo usmeravao nakon ubistva premijera Đinđića. Osporavajući opravdanost tvrdog stava nemačke kancelarke u odnosu na ulogu zvaničnog Beograda u eskalaciji kosovske krize, nasilja, prekograničnog bezakonja i nepostojanja volje da se kosovski Albanci uvažavaju kao narod s jasno izraženim političkim stavom, nemački Špigl je pisao da je „većina država EU bila spremna da nagradi Beograd statusom kandidata zbog reformi, prilagođavanja zapadnoevropskim normama i saradnje s Haškim tribunalom“, podsetivši da je Evropska

Đilas nije hteo da ide dalje. Jer, očigledno je već duže vreme da je Vuk Jeremić ministar koji ne vodi politiku oko Kosova, bar ne od postavljanja Borislava Stefanovića za pregovarača sa Prištinom. Pre bi se reklo da se sve to vratilo u kabinet šefa države, a da je Stefanović kao njegov glasnogovornik pokušavao da tu politiku razume i „prenese“. Iako spoljnu politiku vodi Vlada, a sprovodi ministar, Đilas je krenuo na oslabljenog Jeremića zbog koga su se onomad pokvarili aparati. Interesantno je da je jedno skorašnje istraživanje pokazalo da je nešto više od polovine glasača DS za EU bez obzira na zahteve u vezi sa Kosovom, što znači da je više od 40 odsto njih protiv onoga „EU po svaku cenu“. Među njima bi mogli biti i oni koji simpatišu ponašanje Vuka Jeremića.

U nagađanjima o podelama u DS i njihovom očiglednom zaoštavanju, ne bi trebalo zaboraviti ni Bojana Pajtića, najjačeg čoveka DS u Vojvodini i potpredsednika stranke. Pajtić je na poslednjim izborima doneo najbolje rezultate i bio je od mnogih viđen i kao najposobniji demokrata za predsednika srpske vlade. On se unutar stranke drži prilično diskretno, možda i zbog toga što je njegova baza najjasnija i podrazumeva se. Kvarenje šansi Srbije za kandidaturu napadima na KFOR kao brutalnom završnicom svih natezanja i pregovora i nesprovođenje dogovora sa Prištinom u finišu odlučivanja, dovelo je u pitanje motive vlasti, ali i

njenu moć da kontroliše pregrevanje situacije kojoj je očigledno i sama kumovala.

Zanimljivo je i to zašto Đelić odlazi sa lakoćom „na teren“, a Jeremić ostaje. Ako je toliko bio samovoljan u vođenju spoljne politike, zašto nije smenjen? To bi bilo najlakše. Da li zbog navodne popularnosti kod „patriota“? Ili zbog one u samoj DS?

Jasno je, i to ne samo posle poslednjeg GO DS da kod demokrata postoje i velike unutarstranačke ambicije. I različiti pogledi na stranačku i državnu politiku. Pokušaji da se spreče frakcije, posebno ona Čedomira Jovanovića, učinili su da unutarstranačka dinamika postane neprijatna i potencijalno razorna tema. Umesto političkog dijaloga i ferplej borbe za stranačke funkcije iz DS poslednjih godina dobijamo zaklinjanja da nema nikakvih podela, a kamoli mogućih frakcija iako se ostajanjem Zorana Živkovića i njemu bliskih ljudi u stranci, znalo da će to biti stalni unutarstranački supervizor. Snaženje DS u Vojvodini pod Pajtićem, politička stilizacija harvardovca Jeremića, Đelić kao „večito drugi“ i premijer na čekanju i po mnogima najperspektivniji Tadićev naslednik, „pragmatičar“ Đilas, koji bi kada dođe vreme, bez teškoća mogao da finansira vlastitu predsedničku kampanju, predstavljaju danas u DS osnovne, ali možda ne i jedine, „struje mišljenja“. Ali, ne bi trebalo zaboraviti da su oni već odavno ljudi koji upravljaju Srbijom, danas sa Tadićem, a sutra možda na njegovom mestu.

komisija preporučila pozitivnu odluku. U tom upozorenju je ipak izostala suština, da je Srbija u kolapsu korupcije, ekonomske neslobode i kalkulantskog političkog profiterstva, da su zavladao strah i apatija, i da se negovanjem tekovina haških optuženika aktivno obnavljaju najekstremnija politička osećanja, od neonacizma do neokomunizma, naročito među najmlađom populacijom koja, srećom nije u stanju da evocira najsramniju deceniju moderne sprške istorije.

Nisu ohrabrujuće ni okolnosti u kojima je jasno da zvanični Beograd nema narednu alternativu pokušaju da izazivanjem nasilja na severu Kosova nametne etničku podelu kao častan izlaz, za takav oblik mišljenja, iz kosovske aporije.

Jedan od suštinskih političkih problema savremene Srbije je u nepostojanju konsenzusa koji bi podrazumevao prihvatanje osnovnih evropskih vrednosti, vladavine prava i izabranih narodnih predstavnika, neprikosnovenost privatne imovine, kapitalizam, sekularizam, antifašizam, antinacizam i antikomunizam. I u evropskom jezgri i na periferijama postoje odstupanja od pojedinih ovakvih vrednosti, ali su ta odstupanja, pre svega manjinska i veoma podložna javnoj kritici. U Srbiji ne postoji politička snaga koja je spremna da, po cenu apsolutne političke nepopularnosti, koja je takođe samo polazna, obično početna pojava, zastupa evropske vrednosti. Porast evropskepticizma i antiamerikanizma u poslednjim godinama ukazuje na nedostatak verodostojnosti u opštem demokratskom diskursu, i njegovo povlačenje pred levim i desnim ekstremizmom koje, i jedan i drugi, baštine sve tradicionalne institucije srpske nacionalne politike i kulture. Istorijski poraz srednjeg građanskog sloja, koji se nije uspeo oporaviti u poslednjoj deceniji, pre svega usled svoje početne slabosti i neaktivnosti, dok je tranzicioni model (Vlahović, Đunić, Đelić, Mišković, itd), danas je i to očigledno, bio namenjen njegovoj novoj marginalizaciji.

Ukoliko se izuzme kosovska kriza, čiji su osnovni parametri očigledni, i neposredni podsticaji, i

konačan ishod, najvažnije pitanje, koje se postavlja u odnosu na vreme do 9. decembra, i ono koje je zatim nastupilo, bilo bi, kakvi su stvarni dometi reformi za koje i zvanični Beograd i Evropska komisija smatraju da su zadovoljili standarde za ulazak u proces pregovora i integracije Srbije u EU. Krajem godine se inače, svode računi. The Heritage Foundation je u istraživanju ekonomskih sloboda, Srbiju smestila na 101. mesto, od ispitanih 179 država. Time je Srbija svrstana među „uglavnom neslobodne“ (sa Zambijom, Azerbejdžanom, Marokom, Mongolijom, Ganom, Egiptom, Svazilendom, Nikaragvom, Hondurasom i Tunisom, koji su, štaviše ispred Srbije, za kojom slede Kambodža, Butan, Gambija i Bosna i Hercegovina. Od bivših jugoslovenskih republika, Makedonija je najbolje rangirana, na 55, Slovenija je na 66, Crna Gora na 76, Hrvatska na 82. mestu. Korupcija se smatra opštom, Transparency International's Corruption Perceptions Index za 2009, je Srbiju smestio na 83, među 180 ispitanih zemalja, na relativno visoko mesto koje zapravo dovodi u sumnju kredibilnost lokalne podružnice te organizacije, inače suviše blisku političkim elitama koje su generator korupcije. Kad su u pitanju konkretne posledice reformi, o kojima je EK dala pozitivno mišljenje, The Heritage Foundation podvlači da su sudije „jadno obučene, slabo plaćene i teško ih je smeniti zbog nekompetencije“. Ukazuje se i na propuste i neprimenjivanje Zakona o planiranju i izgradnji. Tim zakonom je, podrazumevajući ličnu ulogu i ekonomske aktivnosti resornog ministra, umrtvljen građevinski sektor u celini. U izveštaju se podvlače i birokratska „uska grla“ koja usporavaju poslovanje i podižu troškove.

I po slobodi štampe, Srbija pre pripada zaostalom Trećem svetu nego evropskoj civilizaciji. „Freedom of the Press 2010“ istraživanje koje je objavio Freedom House Srbiju je smestio na 78. mesto, koje deli sa Istočnim Timorom, kao „delimično slobodna“. Srbija se nisko rangira i u domenu građanskih i političkih sloboda, sa indeksom 2 (na skali od 1, slobodne, do 7, neslobodne), dok

su od članica EU sa indeksom 1,5 navedeni Italija i Latvija, a sa indeksom 2 Bugarska i Rumunija, i to je zabrinjavajuće nizak skor za uređenja koja podrazumevaju primenu najviših ekonomskih standarda.

Opresniji evropentuzijasti tumače potrebu evropske integracije reformama namenjenih sistemu samom po sebi, budući da je njihov smisao u unapređenju političkog i poslovnog ambijenta, a ne u jednostavnim odgovorima na zahteve briselske birokratije. U Srbiji, osim evropskih institucija, ne postoji, međutim, relevantna politička i građanska opozicija koja bi bilo koju vladu pritiskala da vremenom širi i unapređuje prostor političkih i ekonomskih sloboda. Dalje, suština integracije je u odricanju od suvereniteta u svim važnim oblastima politike i ekonomije, ali je i EU vremenom deformisala izvornu evropsku ideju, podvodeći političke i ekonomske slobode pod suviše regulisan nadzor, umesto nacionalnih, na briselske političare i birokrate. Zato su evropske procedure toliko složene, a roba i usluge skupi i sve manje konkurentni. Na isti način su progresivisti i levi liberali u SAD tokom XX veka odvlačili američki sistem dalje od prvobitne ideje male i strogo ograničene federalne vlade. Važno pitanje EU integracije ostaje i dilema o poverenju domaćim ili evropskim političarima, na koju je odgovor sasvim jednostavan, ukoliko se uporede performanse evropskih sistema i samog sistema EU (ma koliko da je složen i prerogulisan, EK ipak godinama uspeva da odbija protekcionističke zahteve država članica), sa orijentalnim klijentelizmom koji Srbiju davi siromaštvom, korupcijom i jeftinim populizmom. U svakom slučaju, domaći političari bez pritisaka koji podrazumevaju pristupanje EU neće ni u budućnosti biti spremni da sprovode reforme. Izgled naših škola, bolnica ili infrastrukture, i opšta prostota javnog diskursa upečatljivije svedoče od svakog fundamentalnog istraživanja pojedinačnih sistemskih performansi. U Srbiji uvek popularan argument evropske regulacije zakrivljenosti krastavca ipak opstaje samo jedna od lokalnih banalnosti.

Dani najveće sramote

PIŠE: MIROSLAV FILIPOVIĆ

Dok čili i dotrajava i ova, 2011. godina gotovo da mogu da napišem isto ono što sam napisao pre pet i više godina na ovim stranicama: „Priča o Kosovu se polako završava na jedini način na koji odavno može da se završi. Kao i onu od pre sedam vekova, Srbi gube i ovu, aktuelnu kosovsku bitku. Kao i onda, Kosovo nema ko da odbrani, a oni koji ga brane rade to tako pogrešno da ga svakim danom guraju sve dalje od sebe. Srpski kleronacionalisti će izgubiti još jednu „svetinju“, srpski narod će skinuti još jedan kamen sa vrata. U glupoj i stotinu puta igranoj igri na sve ili ništa, Srbija je i ovoga puta dobila - ništa“.

Međutim, ono što je u ovoj glupavoj i nikom potrebnoj predstavi srpskih nacionalista važnije od Kosova je pitanje da li to Srbi uz Kosovo gube i Srbiju onakvu kakvu žele i kakvoj joj se nadaju, evo više od deset godina i da li to nesrećni Boris Tadić onim što još samo on i Jeremić zovu kosovskom politikom ili politikom uopšte, u stvari sahranjuju onu Srbiju koja je svetu počela da pokazuje svoje lepo lice, Srbiju sa osmehom, uspešnu Srbiju mladih i pametnih ljudi, onu Srbiju u kojoj će jednog dana u školi biti znanja, u sudu pravde, u bolnici leka, u crkvi milosrđa. Suštinsko pitanje ovog decembra je, da li će Srbi izgubiti samo Kosovo, ili će izgubiti i Srbiju koju će u tom slučaju dobiti predsednik Rusije sa svojom šarenom razbojničkom družinom raznih pobratima i probisveta, od bajkera, preko fašističke omladine, do kosovskih kriminalaca i ostalih protagonista mračne i zavereničke Srbije devedesetih, istih onih koji su 2000. godine poraženi od nasmejane Srbije pobjegli iz zemlje, ali su stigli da toj nasmejanoj Srbiji zaprete stisnutim pesnicom, suznim očima i rečima: „Vrat ćemo se“. Kao u onoj kozačkoj pesmi: „Іхав козак за Дунай“.

Šta se dogodilo?

Ništa što se nije dogodilo hiljadama prevaranata uhvaćenih u prevari. Navikli da bestidnu laž i očiglednu prevaru nekažnjeno promovisu u najvišu državnu politiku, Srbi su bili potpuno uvereni da